

ського полону українських політв'язнів. Незабутньо стрічав квітами та дарунками біля Пам'ятника Свободи українських воїнів, що знаходилися на лікуванні в Латвії в Національному реабілітаційному центрі «Вайварі». На їх запрошення Театр приїхав в лікувальний центр і зіграв комедію М.Старицького «За двома зайцями».

У листопаді 2019 р. в рамках діючої виставки картин Івана Айвазовського «Метафізика світла», яка експонувалася у великій залі Музею «Ризька Біржа», Український народний театр створив і показав театралізоване дійство з життя цього мистця, в якому висвітлив дружні стосунки художника з Тарасом Шевченком та Миколою Гоголем.

Знаковою і хвилюючою подією у Ризі 6 листопада 2015 р. відбулося довгоочікуване відкриття пам'ятника Тарасові Григоровичу Шевченку (скульптор Ігор Гречаник). Артисти Театру в козацьких костюмах та автентичних народних строях з вистави «Назар Стодоля» виконали театральну композицію з творів Кобзаря двома мовами – українською і латиською. Уквітчали свято оберемками калини та житнього колосся – щемливими символами України.

5. «Театр і український автентичний костюм». Ще одне уподобання і любов автора Книги – ноша, вбрання, одіж, тобто український національний стрій. Кожна автентична річ, що відшукана і потрапляє до колекції, безцінна. Це маленька історія і їй слід дати нове життя... По-перше, щоб одягати артистів на прем'єрах в автентичні речі тих місць, відкіля їх герої. І, по-друге, виставляти цю витончену красу на етнографічних виставках у музеях, та демонструвати на показах українського автентичного строю. І одного та іншого було доволі за період існування Ризького українського народного театру. Про це хочеться завершити уривком з рецензії Експортної ради Міжнародного Театрального інтернет-конкурсу TEATR.NET в травні 2020 року. На ньому ризький Театр представляв «Марусю Чурай», отримавши два лауреатські дипломи в двох номінаціях – вистава та режисура. «Викликає велику повагу шанобливе ставлення Театру до першоджерела і славетної героїні. Гарне сценічне вирішення, прекрасні костюми, інсценізація. Це успіх і чималий... Автентичні костюми просто божеественні. Костюми, рушники, реквізит – прекрасні. У відборі речей немає рівних... Це окреме дослідження, це ціла експедиція».

1. Семенова М. Театр як загадка любові. – К.: Авіаз, 2021. – 320 с.

Щербін Лілія

ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНЦЯ У КЛІВЛЕНДІ: ДОСВІД СТЕПАНА КІКТИ (1918–2005)

Степан Кікта (1918–2005) – відомий філателіст, громадський діяч. С. Кікта був наймолодшим сином у сім'ї о. Павла Кікти, священника с. Унятичі у 1910–1927 рр., де окрім нього було ще четверо синів: Кость, Юрій, Микола, Теодор. З дитинства Степан мав приклад активної та залученої участі до громадської та культурно-просвітньої діяльності своєї родини: батьки та старші брати були членами “Сільського господаря”, “Січі”, кооперативу “Єдність”, читальні “Просвіти”, церковного хору, проводили різноманітні заходи.

Після закінчення народної школи у с. Унятичі і гімназії у м. Ярослав С. Кікта працював бухгалтером у Повітовому союзі кооператив, став членом товариств “Родина” і “Рідна школа”, у 1941 р. головою Управи, головним книговодом Повітової управи. У вересні 1941 р. Степан був арештований гестапо за підозрою за зв'язок з антинімецькими організаціями, перебував у німецькій в'язниці Монтелюпі у Кракові. На прохання Дирекції Повітового Союзу Кооператив його звільнили [2, с. 30].

22 липня 1944 р. С. Кікта був евакуйований, спочатку у Саксонії працював на фабриці, перебував у таборі для переміщених осіб у м. Аугсбург. У таборі він очолив кооператив “Самопоміч” і товариство “Чорногора”, був членом Ради фізичної культури.

У 1949 р. С. Кікта емігрував до США, з 17 вересня 1952 р. проживав у Клівлендській агломерації. З 1953 р. розпочав працювати в Українському музеї-архіві, метою якого було збирання та збереження важливих для української історії та культури артефактів, у 1981–1986 рр. був головою музею. С. Кікта був членом управи Українських злучених організацій Огайо. У 1988 р. він отримав звання “Людина року 1987”. С. Кікта став організатором і членом управи Союзу українських філателістів і нумізматів у Нью-Йорку. Значним внеском у розвиток боністики був каталог державних грошей України, сформований С. Кіктою, який увійшов до книги “Державні гроші України 1917–1920 рр.”. З 1964 р. С. Кікта був одним із організаторів, скарбником і редактором видання регіонального об'єднання “Ярославщина та окраїни Засяння”. Також він був членом Українського історичного товариства та мирового суду Українського патріархального світового товариства, співробітником Енциклопедії українознавства, членом НТШ, почесним членом української бібліотеки в Детройті [7].

Степан Кікта був відомим філателістом, громадським діячем, автором чисельних публікацій у газеті “Свобода”. Саме на сторінках цієї україномовної газети, що виходить з 1893 р. у США, С. Кікта висвітлював різні аспекти громадсько-політичного життя української діаспори. Також написав нариси про історію села Унятичі, про сім'ю, про брата священника о. Юрія Кікту [3–5].

Сучасники високо оцінювали діяльність С. Кікти як представника покоління, яке продовжувало свій досвід національного будівництва в імміграції: «Це покоління завжди патріотичне, ідеалістичне, релігійне, жертвенне – завжди повне віри у власні сили й уміння свого народу, завжди творче й одержиме» [6, с. 3].

Активна діяльність С. Кікти відзначена у 1998 р. медаллю і грамотою Папи Римського, у 2001 р. він став почесним громадянином Дрогобича. У 2001 р. С. Кікта передав до музею «Дрогобиччина» бібліотеку книг із різних галузей, періодичних видань, документів, філателістичну колекцію [8].

С. Кікта помер 13 квітня 2005 р. у Клівленді, похований 16 квітня 2005 р. на цвинтарі св. Андрія у м. Парма (Огайо) [1–2; 9, с. 31].

Таким чином, життя та діяльність Степана Кікти свідчить про служіння спільній справі, боротьбу за національну свідомість українців, участь у суспільно-політичному та культурному житті української діаспори США.

1. Бл. П. Степан Кікта. *Свобода*. 2005. 10 червня. С. 23.
2. Вигінний П. Замість квітів на могилу св. п. Степана Кікти. *Свобода*. 2005. 17 червня. С. 30.
3. Войтуняк П., Кікта С. Унятичі. Дрогобиччина – земля Івана Франка. Нью-Йорк: Наукове товариство імені Шевченка у США, 1986. Т. 3. С. 403 – 415.
4. Кікта С. О. Павло Кікта 1876–1927, парох Унятич 1910–1927. Дрогобиччина – земля Івана Франка. Нью-Йорк: Наукове товариство імені Шевченка у США, 1986. Т. 3. С. 416–417.
5. Кікта С. О. Юрій Кікта 1907–1979. Дрогобиччина – земля Івана Франка. Нью-Йорк: Наукове товариство імені Шевченка у США, 1986. Т. 3. С. 418–421.
6. Мовчан Ю. С. Кікта – українець року у Клівленді. *Свобода*. 1988. 11 лютого. С. 3.
7. Радевич-Винницький Я. Кікта Степан. *Енциклопедія Сучасної України*. URL: <https://esu.com.ua/article-6835>.
8. Сенюра І. Колекція Степана Кікти у фондovій збірці музею. URL: <https://drohobych-museum.com/biblioteka/kolektsiya-stepana-kikty-u-fondoviy-zbirtsi-muzeyu/>
9. Степан Кікта. Некролог. *Свобода*. 2005. 29 квітня. С. 31.

Червінська Інна

ЕТНОКУЛЬТУРНА СПАДЩИНА РЕГІОНУ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ ЯК ЧИННИК ЗБЕРЕЖЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНЦІВ ЗАРУБІЖЖЯ

За умов інтегрування України до світового освітнього простору актуалізується проблема формування духовних цінностей зростаючої особистості, адже тривале функціонування вітчизняної системи освіти в авторитарному «полі» призвело до розриву між сутнісним і належним, нехтування національними духовними пріоритетами у вихованні дітей і молоді.

Реформування національної системи освіти передбачає культивування в